

147.

3. Гайков А. А. Проблемы оптимизации учебного процесса в негосударственных вузах / А. А. Гайков // Сборник матер. II Междунар. семинара лидеров частного образования на тему: «Экономико-правовые аспекты деятельности частных вузов, концептуальные основы их деятельности и развития» (03-05 июля 2000 г., г. Харьков). – Х., 2000. – 207 с.

УДК 346.9 (043.2)

Муляр Г. В., к.і.н.,
Головня І. В., Іжаковська А. В., студентки,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

МІСЦЕ АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКИХ САНКЦІЙ

У зв'язку з розвитком приватної господарської діяльності виникла потреба запровадити інститут адміністративно-господарських санкцій, як одного із ключових адміністративно-правових інститутів, призначених для забезпечення законності саме у сфері господарських відносин. До складу цього інституту увійшли різноманітні санкції, що застосовуються в адміністративному порядку переважно органами виконавчої влади до суб'єктів господарювання за порушення норм різних законодавчих актів. Оскільки положення про ці санкції є новими в законодавстві України, то вони вимагають наукового дослідження – саме в цьому контексті можна зазначити актуальність даного дослідження.

Адміністративна відповідальність є інструментом регулювання державою соціально-економічного життя суспільства, засобом державного примусу виконання зобов'язань, покладених на суб'єктів господарювання законом чи покладених на окремих юридичних осіб внаслідок вчинених ними правопорушень у господарській сфері [5].

Суб'єктом, до якого застосовують адміністративно-господарські санкції, може бути лише суб'єкт господарювання, який порушив встановлені законодавством правила ведення господарської діяльності, тобто санкції застосовуються не до всіх учасників господарських відносин.

Підставами застосування санкцій даного виду є адміністративно-господарське правопорушення, до якого слід віднести винне, протиправне невиконання чи неналежне виконання суб'єктом господарювання своїх зобов'язань, передбачених чинним законодавством, що порушує права інших суб'єктів господарювання.

Адміністративно-правові санкції відрізняються від інших засобів впливу на суб'єктів господарювання тим, що вони застосовуються

особливим суб'єктом, у якому, за виразом фахівців, уособлюється так звана «публічна адміністрація» – у вигляді або державних органів виконавчої влади, або виконавчих органів місцевого самоврядування [4].

Згідно зі ст. 239 ГКУ органи державної влади та органи місцевого самоврядування відповідно до своїх повноважень та у порядку, встановленому законом, можуть застосовувати до суб'єктів господарювання адміністративно-господарські санкції, а саме: вилучення прибутку (доходу), адміністративно-господарський штраф, стягнення зборів (обов'язкових платежів), застосування антидемпінгових заходів, припинення експортно-імпортних операцій, застосування індивідуального режиму ліцензування, зупинення дії ліцензії на здійснення суб'єктом господарювання певних видів діяльності, анулювання ліцензії на здійснення суб'єктом господарювання певних видів діяльності, обмеження або зупинення діяльності суб'єкта господарювання. Проте, цей перелік не є вичерпним, також можуть застосовуватись й інші адміністративно-господарські санкції, визначені законодавством [1].

Слід зазначити, що адміністративно-господарські санкції мають майновий або організаційний характер.

Санкції можуть бути застосовані протягом 6 місяців із дня виявлення порушення, але не пізніше ніж 1 рік з дня правопорушення суб'єктом встановлених законодавством правил здійснення господарської діяльності.

Також, Господарський кодекс України встановлює гарантії прав суб'єктів господарювання у разі неправомірного застосування до них адміністративно-господарських санкцій (ст. 249). Застосування господарських санкцій повинно гарантувати захист прав і законних інтересів громадян, організацій та держави, втому числі відшкодування збитків учасникам господарських відносин, завданих наслідок правопорушення, та забезпечувати правопорядок у сфері господарювання [2].

Отже, можна дати наступне визначення: адміністративно-господарські санкції – це передбачені законом заходи державного примусу майнового та адміністративного характеру, які застосовуються уповноваженими державними органами та органами місцевого самоврядування до суб'єктів господарювання у разі порушення ними встановлених законодавчими актами правил здійснення господарської діяльності [3].

Адміністративно-господарські санкції займають значне місце в системі юридичної відповідальності, адже суб'єктом адміністративного процесу є уповноважений орган державної влади, а їх сукупність, як суб'єктів правозастосування, формує склад адміністративної юрисдикції, інструментами якої є адміністративно-господарські санкції, які, в свою чергу, застосовуються за порушення законодавства, що регулює конкретну сферу суспільних відносин, та застосовуються з метою охорони

цих відносин.

Література

1. Господарський кодекс України (із змінами, внесеними згідно із Законом від 16.07.2015 № 629-VIII) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.

2. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: закони та законодавчі акти / ред. В. К. Мамутов. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 688 с.

3. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / ред. Г. Л. Знаменський, В. С. Щербина. – 3-є вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 776 с.

4. Колпаков В. К. Адміністративне право України: підручник / В. К. Колпаков, О. М. Кузьменко. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.

5. Татькова З. Ф. Відповідальність у формі застосування адміністративно-господарських санкцій / З. Ф. Татькова // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 998-1007.

УДК 331.109.347.824 (043.2)

Муляр Г. В., к.і.н.,
Дробович Т. М., Мельник П. М., студентки,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ДОСУДОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ

Метою досудового врегулювання господарських спорів є усунення або запобігання негативного впливу на господарську діяльність з боку контрагентів. Добровільне задоволення претензійних вимог забезпечує найбільш швидке відновлення порушених прав кредитора. В цьому полягає позитивний аспект досудового порядку врегулювання спорів. Такий порядок є позитивним і для добросовісного боржника, оскільки позбавляє його додаткових витрат на судові видатки. Порядок досудового врегулювання спорів визначається ГПК України, якщо інший порядок не встановлено діючим на території України законодавством, яке регулює конкретний вид господарських відносин.

Досудове врегулювання господарських спорів є вигідніше, ніж судове вирішення даних спорів. Це зумовлене рядом причин: заощадження коштів, вирішення конфлікту без зупинки виробничого процесу, економія часу та інші.

За загальним правилом, передбаченим ч. 1 ст. 6 ГПК України, підприємства та організації, які порушили майнові права і законні інтереси інших підприємств і організацій, зобов'язані поновити їх, не чекаючи пред'явлення претензії [1].